

KLAGANDE

Ebba Niklasson, 20070921-5867

Ombud: Richard Andersson
Humana Assistans AB
Box 184
701 43 Örebro

MOTPART

Vård- och omsorgsnämnden i Bjuvs kommun
Box 501
267 25 Bjuv

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Malmös dom den 8 november 2017 i mål nr 3795-17,
se bilaga A

SAKEN

Personlig assistans

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.

Kammarrätten undanröjer förvaltningsrättens dom och visar målet åter till
förvaltningsrätten för ny prövning.

YRKANDEN M.M.

Ebba Niklasson yrkar i första hand att kammarrätten fastställer avdraget för
föräldraansvar vid tillsyn under dagtid som annat hjälpbehov till i
genomsnitt högst sju timmar per vecka samt beviljar henne personlig
assistans för kommunikation i ansökt omfattning. I andra hand yrkar hon att
kammarrätten undanröjer förvaltningsrättens dom och visar målet åter till

förvaltningsrätten för erforderlig utredning av avdraget för föräldraansvar vid tillsyn under dagtid som annat hjälpbehov. Hon anför följande.

Förvaltningsrätten har uppenbarligen inte uppmärksammat att saken rör tillsyn under dagtid, inte tillsyn under nattetid. Överklagandet beträffande tillsyn rör endast tillsyn under dagtid och hur stort avdrag för normalt föräldraansvar som är korrekt i enlighet med gällande rätt. Av Bjuvs kommuns beräkning framgår att det handlar om tillsyn under dagtid och att det avdrag för normalt föräldraansvar som gjorts av Bjuvs kommun är avdrag avseende tid för tillsyn under dagtid, från morgon till kväll. Förvaltningsrätten har emellertid med hänvisning till vad som framgår av domskälen enbart prövat tillsyn under nattetid, vilket är ett tillsynsbehov som aldrig överklagats.

När det gäller överklagande beträffande hennes hjälpbehov med kommunikation har förvaltningsrätten tillerkänt henne ytterligare tid, från 30 minuter i veckan till 1 timme och 30 minuter i veckan, men fortfarande inte enligt tidigare beviljad omfattning och yrkande.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Det överklagade beslutet från vård- och omsorgsnämnden har delats upp under två olika rubriker. Under rubriken avslag står att Ebba Niklassons ansökan om insatser i form av ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för assistans med tre timmar för kommunikation samt timmar för vakna nätter avslås. Under rubriken bifall står att Ebba Niklasson beviljas insatser i form av ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för assistans med i genomsnitt 50 timmar 30 minuter i veckan.

Av beslutets motivering framgår att nämnden vid beräkningen av de beviljade insatserna i fråga om övriga behov, inklusive tillsyn, har gjort avdrag för föräldraansvar.

Ebba Niklasson har överklagat nämndens beslut till förvaltningsrätten och yrkat ytterligare tid för hjälp med kommunikation samt ytterligare tid för tillsyn. Hon har i samband med det särskilt ifrågasatt avdraget för föräldraansvar.

Kammarrätten noterar att förvaltningsrätten har prövat frågan om ytterligare tid för vaken tid på natten samt för kommunikation. Förvaltningsrätten har emellertid inte prövat frågan om ytterligare tid för tillsyn under dagtid och föräldraansvarets omfattning för detta hjälpbehov. Kammarrätten bör inte som första instans pröva denna fråga. Förvaltningsrättens dom ska därför undanröjas och målet visas åter till förvaltningsrätten för ny prövning.

Beslutet får enligt 34 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) inte överklagas.

Mikael Ockfjind

Lennart Berglund

Katarina Dunnington
referent

Jennie Wenneberg

KLAGANDE

Ebba Niklasson, 20070921-5867

Ombud: Richard Andersson
Humana Assistans AB
Box 184
701 43 Örebro

MOTPART

Vård- och omsorgsnämnden i Bjuvs kommun
Box 501
267 25 Bjuv

ÖVERKLAGAT BESLUT

Vård- och omsorgsnämndens beslut den 17 mars 2017

SAKEN

Personlig assistans enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Med delvis bifall till överklagandet beviljar förvaltningsrätten Ebba Niklasson personlig assistans med ytterligare en timme per vecka.

BAKGRUND

Vård- och omsorgsnämnden i Bjuvs kommun har beviljat Ebba Niklasson personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, med 50 timmar och 30 minuter per vecka. I samma beslut har nämnden avslagit Ebba Niklassons ansökan i den del ansökan avser 3 timmar per vecka för kommunicering respektive tid för vakna nätter. Som skäl för beslutet har anförts bl.a. följande. Ebba Niklasson bedöms tillhöra personkretsen enligt 1 § LSS. Hon har behov av stöd och hjälp utöver vad som är vanligt för ett snart tioårigt barn utan funktionsnedsättning. När det gäller de grundläggande behoven minskas tiden för kommunicering med tre timmar per vecka, mot bakgrund av att kommunicering gäller till tredje part, dvs. Försäkringskassan, sjukvård, andra myndigheter och liknande. Ett tioårigt barn kommunicerar inte självständigt med myndigheter och liknande, utan det ingår i föräldraansvaret att hålla den kontakten. Gällande ansökan om vaken tid på nätterna tre till fyra nätter per vecka bedöms denna tid inte vara av så stor övervakande karaktär att tiden ingår i de övriga behoven. Inget tioårigt barn kan lämnas ensam på natten om det skulle vakna, utan en vuxen måste finnas tillhands.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Ebba Niklasson yrkar att hon ska beviljas personlig assistans enligt LSS med ytterligare 15 timmar per vecka och anför bl.a. följande. Det är ostridigt att hon har behov av hjälp med sin kommunikation med andra människor som inte känner henne väl. Nämnden har utan grund minskat beviljad tid för kommunicering från 3,5 timmar per vecka till 0,5 timmar per vecka. Nämnden godkänner inte hennes behov av hjälp med kommunikation med kompisar, andra jämnåriga, vuxna, släktingar, grannar och alla andra människor hon kommer i kontakt med. Även nämndens bedömning av föräldraansvaret strider mot praxis. En sedan länge fastställd princip i praxis är att hjälp med

kommunikation ska godkännas i förhållande till utomstående, dvs. vid kontakt med andra barn och jämnåriga, kompisar, vuxna, släktingar, bekanta och alla andra människor man normalt kommer i kontakt med. Vidare avviker nämndens bedömning av normalt föräldraansvar beträffande tillsyn som ett övrigt behov från praxis.

Vård- och omsorgsnämnden i Bjuvs kommun anser att överklagandet ska avslås.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering

Enligt 7 § LSS har de personer som omfattas av lagen rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § första stycket 1-9 LSS om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Genom insatserna ska den enskilde tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Av 9 § 2 LSS framgår att en av dessa insatser är biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans. Med personlig assistans avses enligt 9 a § LSS ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov). Enligt andra stycket samma bestämmelse har den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov även rätt till insats för andra personliga behov om dessa inte tillgodoses på annat sätt.

Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 2010 ref. 17 uttalat att en nioåring utan funktionshinder normalt har omfattande kontakter med andra människor och aktiviteter tillsammans med andra barn utanför skoltid samt inte behöver sina föräldrars medverkan för att kommunicera med sin omgivning i vanliga sociala situationer. Något föräldraansvar att beakta vid bedömningen av barnets behov av hjälp med kommunikation ansågs därför inte finnas. Domstolen uttalade vidare att det hör till de grundläggande behoven att kunna kommunicera med andra och därmed skapa och upprätthålla sociala kontakter.

Förvaltningsrättens bedömning

I målet är ostridigt att Ebba Niklasson tillhör den personkrets i 1 § 1 LSS som kan ha rätt till personlig assistans enligt lagen om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda. Vidare är ostridigt att hon har ett omfattande omvårdnadsbehov. Nämnden har beviljat henne personlig assistans med totalt 50 timmar och 30 minuter per vecka. Frågan i målet är om hon har rätt till ytterligare assistans avseende behovet av kommunikation samt tillsyn under vaken tid om natten.

En förutsättning för att Ebba ska ha rätt till den sökta insatsen är att hon behöver hjälpen i sin livsföring och behovet inte tillgodoses på annat sätt. Vårdnadshavare till barn med funktionshinder har, liksom andra vårdnadshavare, ansvar enligt föräldrabalken för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov blir tillgodosedda. De ska också svara för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till ålder, utveckling och övriga omständigheter. Det är behovet av extra tillsyn och omvårdnad med anledning av funktionshindret som ska ligga till grund för bedömningen av rätten till personlig assistans. Normalt finns inte rätt till insatsen under tid då barnet vistas i skola eller barnomsorg.

Förvaltningsrätten delar den bedömning som nämnden har gjort vad avser tid för tillsyn under nattetid.

Vad gäller frågan om behov av assistans för kommunikation visar utredningen enligt förvaltningsrätten att Ebba Niklasson har uppenbara svårigheter att kommunicera med andra. Enligt skolpersonal förstår hon det som sägs men kommunicerar genom några ord, ljud, kroppsspråk, gester och tecken samt att hon tar tag i personal för att visa vad hon vill. Vidare framgår att hon på grund av dålig finmotorik inte alltid tecknar rätt samt att hon ibland hittar på egna tecken, vilket kräver att man känner henne för att förstå vad hon menar.

För att Ebba ska ha möjlighet till kontakt med t.ex. andra barn utanför skoltid behöver hon därför få hjälp med att göra sig förstådd av någon som har kunskap om henne, hennes funktionshinder och hennes kommunikationssätt. Hon har således behov av personlig assistans för att tillgodose sitt behov av kommunikation i andra miljöer än hemmet, i skolan, på fritids och på korttidsvistelsen.

Vid tidpunkten för nämndens beslut var Ebba Niklasson nio år gammal. Så som Högsta förvaltningsdomstolen har konstaterat har barn i den åldern normalt kontakter med andra människor och aktiviteter med andra barn utanför skoltid samt behöver normalt inte sina föräldrars medverkan för att kunna kommunicera med sin omgivning i normala sociala situationer. Något föräldraansvar ska därför inte beaktas vid bedömningen av Ebba Niklassons behov av hjälp med kommunikation.

Det kan enligt förvaltningsrättens mening ifrågasättas om den av nämnden beräknade tiden om 30 minuter per vecka för kommunikation kan anses tillräcklig för en person i Ebba Niklassons ålder. Mot bakgrund av vad som redovisats i utredningen om aktiviteter utanför skoltid och familj får ytterli-

gare 60 minuter per vecka, dvs. totalt 1,5 timme per vecka, för kommunikation anses rimlig.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B)

Annica Stening

I avgörandet har även nämndemännen Bo Kronvall, Armin Memic och Agneta Nilsson deltagit. Rätten är enig.